

Mediefag

Kilde 1: En samtale med Günther Grass.

Denne kilde er et uddrag af Steen Billes interview med Günther Grass "En samtale med Günther Grass", sendt på Danmarks Radio (DR2) den 19. september 2006 kl. 23.20. Günther Grass (født 1927) er det moderne Tysklands berømteste forfatter og en betydningsfuld samfundskritiker. Han deltog som mange andre unge mænd den gang som 18årig i Hitlertysklands sidste, desperate kamp. Han vakte stor opsigt i 2006, da han for første gang offentligt indrømmede, at han havde været indrullet i Waffen-SS – en kampenhed under det terroristiske korps SS ledet af Heinrich Himmler – uden dog at have taget del i terrorhandlinger. Uddragene af interviewet fortæller om, hvordan det som krigsfange gik op for Günther Grass via film og radio, at det var sandt, at naziregimet systematisk havde udryddet jøder.

Interviewer: Hr. Grass, amerikanerne overdængede Dem [i krigsfangelejren, red.] med billeder, billeder fra koncentrationslejrene hvor De så de afmagrede kroppe og bjergene af døde.

Grass: Ja, det var billeder fra Bergen-Belsen.

Interviewer: Hvilket indtryk har det gjort på Dem, har De troet, at det forholdt sig sådan?

Grass: Først troede jeg, at det var propaganda. Jeg kunne ikke forestille mig, at tyskere kunne gøre noget sådant. Det var ufatteligt for mig. Det var absurd. Først et år senere kom min afvisning til at vakle mere og mere. Det var dengang jeg arbejdede i bjergværket, da jeg i radioen, fra Nürnbergprocessen, hørte min tidligere Rigsungdomsfører, i sin afsluttende forsvarstale fra Nürnbergprocessen, bekræfte disse forbrydelser og indrømme, at han havde kendt til dem, men så udtale: Mine Hitler-drenge, Hitlerjugend, har ikke vidst noget om dem; han prøvede at få sin organisation frikendt. Da faldt mit korshus af forsvar og fornægtelse sammen. Min forfærdelse blev så meget større. Jeg blev grebet af en rædsel, som egentlig ikke har fortaget sig endnu, jo flere detaljer vi fik at vide om det, det uforklarlige ved det hele, hele den kulde, der karakteriserede organisationen, den sprogdisciplin, som herskede. Altså, ved Wannsee-konferencen [hvor den endelige planlægning af masseudryddelsen af jøder med giftgas fandt sted, red.] blev der ikke anvendt noget andet ord om det end "Endlösung", det var et fordækt, et Orwellsk sprog. Alt var sløret af falske begreber. Jo større viden vi fik om detaljerne, desto sværere blev det at forklare. Også fordi det ikke drejede sig om pogromer, som altid har fundet sted – i Rusland, i Polen, også i middelalderens Tyskland. Det var ikke nogen spontan handling, det var planlagt med koldt blod, og blev også udført med koldt blod. Det er sikkert noget, som har præget min generation. Når jeg tænker på mine jævnaldrende tysksprogede forfattere, så plager det os den dag i dag, og det får højst forskellige litterære resultater. Vi er alle blevet ved med at være virksomme selv i en høj alder. Jeg vil sige, at det var en ekstra drivkraft til at forholde sig ikke blot som forfatter, men for mit eget vedkommende, da jeg efter krigen havde fået et navn som forfatter, til også at engagere mig offentligt som borger – som en der havde forstået den lektion, han havde modtaget, og også draget sine konsekvenser heraf.

”Efter folkedrab – En flerfaglig undervisningsbog”
Redigeret af Thomas Brudholm & Martin Mennecke.
Dansk Institut for Internationale Studier 2007

www.folkedrab.dk

Oversat af Karsten Fledelius.